

מסורת הש"ס

(א) כימי טו: קי: פ"ט וש"ן
(ב) מסכת כ"ח: ט"ז ד"ה
(ג) כ"ח: ט"ז
(ד) פ"ח ח"ה: ט"ז
(ה) כ"ח: ט"ז
(ו) כ"ח: ט"ז

הגרות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נחלקה
וכי בחשבונות הגלושים
נחלקה היתומים

הגרות הגר"א

(א) תורה כל י"ב א"ג
טו: י"ב וי"ד פ"ח ד"ס
כ"ח: ט"ז ד"ה
מחמת הולאה וכו' (א"ל)
ל"ל ומתקן כ"ה ק"מ
ה"מ: על ה"מ: ט"ז
ד"ל: וכן ה"ה ד"פ
המפקד וכו' כ"ח: ט"ז
פ"י ע"ד:

לעני רש"י

טריקני"ש [טריקני"ש]
גור: י"ב: כ"ח: ט"ז
אשקנ"א: ט"ז

מוסף רש"י

הניחא למאן דאמר.
פלוניתא היא כמחמת
(א) א"י אית ליה זוזי
לוקחא לפרעיה חובו, לא
מצי מסלק ליה לבעל
חובו. מן ארעא, דבעל חוב
קדיש, שפיר. דמצי לממר
דחובא דיש בקרקע מטר
על חובו ע"ש שנתא, מלקח
ליה ללוקח ביה על כתי
דלוקח וכו' מצי אמר לוקח
כ"ל ו' מן ארעא שיעור
שנתא, דלמר טליה דרי'
ולא ידע בה עלא כרובא
(ב) א"י דארעא מעיקרא
דריש הוי והוא דנתא לה
על גרובא שקל שנתא
מחי ולא דארעא הוי
והוא מסיק ביה שיעור
ארעא טלה (שם י"ב:)
כגון דשדויה ניהליה,
ליה לבעל חוב, אפוחיקי.
לא ארעא והכל חריש בו
דלי הוא ליה וחי ללוקח לא
הוי מצי מסלק ליה (שם
ט"ז) נחלקה היתומים.
ע"ש עלון פלוניס אלוניס
שם השדירה כלה מלקח
זה מהו ומפקה השדירה
עד העלון שלמה ה"ס.
חיותא לפי שמדוקק
מחלוקת (מסכת ט"ז:)

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

צו.

עין משפט
גר מצוה

ב"ב מ"ב
מחלוקת מלוה וליה
ה"ל: א"ל פ"ח ט"ז
ב"ב ג' ד' מ"י פ"ב מה"ל
גולה הלכה ד' וש"ן
השנתא וכו' פ"ח ט"ז
ע"ש ט"ז פ"ח ט"ז
קפ"ד:
ב"ב ה"ה מ"ה ט"ז הלכה ה'
ט"ז פ"ח ט"ז
ב"ב ו' מ"י ט"ז פ"ח ט"ז
פ"י:
ל' ד' ח' ט' מ"י ט"ז הלכה
י"ג פ"ח ט"ז פ"ח ט"ז
ט"ז פ"ח ט"ז
ל"א י' מ"י ט"ז פ"ח ט"ז
ל"ב ל' מ"י ט"ז פ"ח ט"ז
פ"י:

הא דמסיק ביה שיעור ארעא ושבחא. פירוש הא דקאמר שמואל
ב"ח גובה את השנה כמאן דמסיק ביה שיעור ארעא ושבחא
גובה את השנה כמאן דמסיק ביה שיעור ארעא ושבחא
השנה כמאן דמסיק ביה שיעור ארעא ושבחא. פירוש הא דקאמר שמואל
על מי לחזור ואין נותן דמים כמו מן הלוקחות וא"ע"ג דאין להם
מיעה ב"ח שנתא כדמשמע בפ"ק דב"מ
(דף טו.) ושם ד"ה ב"ח דלוקח מלקוחות
גובה לפי שכתב לו ומכר ללוקח אלא
איקוס ואשפי ואדרי ואמריק וזיני
אלין אינון ועמליהון ושכחיהון אבל
מחנה דלא כמזכר ליה הכי ואין לו על
מי לחזור לא מכל מקום גובה מן
היתומים משום דכרעיה דלבוהון
יניחו דלמוכח כפרק י"ג כבוד (בכורות
דף ג.) דמתן אין הכבוד נטול כדלוי
ולא כשנתא ולא האשה כמחמת ולא
הכנות כמחמתיהם ופריך בגמרא
והאמר שמואל ב"ח גובה את השנה
ומשני מקולי כמחמת שני כאלן ומזנות
בנות נמי מנאי כמחמת כמחמת דמי
והתם משנה יתומים מיירי דאי
משנה לקוחות א"כ מצי איריא דלא
טרפי בנות משנה והא מגוף הקרקע
נמי לא טרפי דאין מציאין למזון האשה
והכנות מנסכים משועבדים אלא
כשנתא יתומים מיירי הוקח כמחמת
אשה ומזנות דקילי לא גבי משנה
אבל שאר ב"ח גבי ונקוטטרס פירש
התם מזון הכנות כגון נשא אשה
ופסק לזון כהה' שנים ולפירושו אין
רשיה דמצי מיירי שפיר כשנתא
לקוחות אבל לא נהירא דל"כ ה"ל
למימתי ולא בת אשמו למזנות ועוד
דלא שייך כהו מנאי כמחמת והא דאמר
כהמקבל (ב"מ דף קי.) יתומים
אומרים את השכנתו ואין השנה שלך
משמע דלא גבי משנה יתומים התם
מיירי בשעשה אפוחיקי ואמרי את
השכנתו וכן לנו יאראה כדון היורד

למך שדה חנירו שלך נרשות וכן מוקי לה במסקנא געשאו אפוחיקי וגם במחילה משמע דמיירי
לכניא רשיה מ"ט ארעא כיון דלגובינא קיימא כמאן דגביא דמצי ואי לא מיירי דשיה אפוחיקי אמאי
היא כמחמת ארעא כמחמת ארעא כמחמת ארעא כמחמת ארעא כמחמת ארעא כמחמת ארעא
וגרע כמו של בעל חוב טפי כמה שעשה לו הלוה אפוחיקי דהויא כמחמת ארעא כמחמת ארעא
היה גובה הכל מן היתומים בלא פירעם יאראה כמו מלקוחות כדפירשמי והשתא מצינו דלוקחות נמי לא
לשם ללוקח הלוה אפי' מסיק ביה שיעור ארעא ושבחא ולמסקנא דמוקי לה הכא בשעשה אפוחיקי לא מנלק ע"ד ב"ח
שיעור ארעא ולא מסיק ובעל במסקנא אותו חילוק דכיון שגשאו אפוחיקי משלם יאראה א"ע"ג דמסיק שיעור ארעא ושבחא ומיהו יש
מחלק דבלקוחות כיון שיש להם על מי לחזור היכא דמסיק שיעור ארעא ושבחא אינו פורע יאראה אפי' בשעשה אפוחיקי דמשום דשעה
הא דמסיק ביה שיעור ארעא כו' א"ל הכא במאי עסקינן דשיה ניהליה אפוחיקי ואין דומה שהיה חוזר מדכרו הרבאשוניס
ומיהו אור"י לפי הספרים שכתוב בהן אמר ליה כאלן כשנתא המגיע לכתפיהם כאלן כו' אותו מירוק ודאי לא קאי ומיהו ברוב הספרים
גריקין וכי מומא כאלן כשנתא המגיע לכתפיהם כו': ה"ה א"ל א"ל דאמר כו'. פלוגתא היא דכפרק מי שהיה נשוי (מכות דף טז: ושם)
גבי ההוא גברא דהוה מסקי ביה אלפא זוזי ומאן דאית ליה דלא מצי מסלק ליה היינו רמי בר חמא דכפר דהתם למימר דהיינו מתניין:
בל ובות שהבא י"ד. (א) א"ע"ג דכפר דב"מ (דף טו: ושם) משמע דלפי' לרב דלמר יש לו שנה בשלל הכיר בה שאינו שלו ולקחה
היינו מגזול אבל גזול לא יהיה שנה היינו כקרקע שאין נגזלת דגזול גופיה לית ליה שנה אבל הכא במטלטלין שיש שנה לגזול
מפני מקנת השנים גם ללוקח ממנו יש לו: דגזול דיקא וקפ"ח. א"ע"ג דגזול בהמה וקטלה קני התם הוי שינוי דמיוכר טפי:
נחלקה היתומות כו'. מאל ר"י כמחמת הגלושים (ב) נטלה היתומות אותו הולא העליון כראש הולוב שאין הולא למעלה הימנה
הוא כהו הוינן דבוקין זה כזה ונקראין חיותם וכן משמע מתוך ה"ג שרונים לפרש כן ולדבריהם לא ימצא לנו לולב כשר
כי בעורח נמצאין אותן שיש להם חיותם כה אפי' אחד כה' מאות ויש לומר שאף לדבריהם אין פסול אלא שהיה מתחילה בענין זה ומחלק
שנשנה מנרייתו ונקוטטרס פירש נחלקה חיותם שני עלים עליונים אלוניס ששם כלה השדירה נחלקה זה מזה ונסדקה השדירה עד
העלון של מטה מהן ומתוך פירושו משמע שנסדקה השדירה כל כך שגראה העלון העליונים חלוקין ומפחרין זה מזה ועוד אור"י דש מפרשים שכל
עלי הולוב כפולין כל אחד לשנים ויש כראש הולוב כסוף השדירה ב' עלין יוצאין ממנה שכל אחד כפול לשנים כשאר עלי הולוב ואותם שנים
עלון היוצאין מהשדירה נקראין חיותם ואכהו כהו נחלקה היתומות מהו אם נחלקו זה מזה דהיינו קנת מן השדירה ומיהו אין רוב הולובין
נמצאין בענין זה ומכל מקום יש לומר דבעי דאי משחכה כה"ג חיותם ומחלקה מהו: נ"ה ה"ה היתומות פסול. נראה לר"י דהא
דאמר נקטם ראשו פסול היינו שנקטמו הרבה מן העלון מדע דאין לך נקטם יותר מנגזלת החיותם ומשמע דוקא נטלה אבל
נקטם כשר ועוד אר"י דמצי למימר דנטלה אכתיבא ליה דס"ד דהוה דרס טפי שניטלה כולה יותר מנקטם:

ועבדיה